

Handläggare: Gunnel Altin
Telefon: 508 24 020

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Förstudie inför beslut om upphandling av Fritidsverksamhet för barn och unga

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner stadsdelsförvaltningens Förstudie inför beslut om upphandling av Fritidsverksamhet för barn och unga.

Steinunn Å Håkansson
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har uppdragit till förvaltningen att redovisa en förstudie avseende förutsättningar för att genomföra en upphandling av Fritidsverksamhet för barn och unga i Skärholmen. Förstudien redovisar nuläge och gällande förutsättningar för en upphandling av Fritidsverksamhet för barn och unga.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen föreslår stadsdelsnämnden att godkänna stadsdelsförvaltningens rapport.

Beredning

Förstudien har genomförts i samverkan mellan Avdelningen för barn och unga och Administrativa avdelningen.

Bilagor

1. Redovisning av "Förutsättningar för att upphandla Fritidsverksamhet för barn och unga i Skärholmen"
2. Karta över uppdrag till fritidsverksamheten

Bilaga 1)

Förutsättningar för att upphandla Fritidsverksamhet för barn och unga

Allmänna villkor

Fritidsverksamhet för barn och unga är ej lagstyrd

Rätten till fritidsverksamhet för barn och unga är ej lagstyrt, utan ett frivilligt åtagande från kommunerna. Ungas fritid påverkas till stor del av beslut tagna på kommunal och landstingskommunal nivå, genom ansvaret för mötesplatser, fritidsgårdar och kommunala kultur- och musikskolor.

Regeringen har angett mål och inriktningar för det civila samhället (prop. 2009/10:55) i syfte att förbättra villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin. Detta genom att utveckla människors möjlighet till delaktighet och att stärka förutsättningarna för det civila samhället att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden. Staten stödjer ungas organisering vis bidrag som bl a handläggs av Ungdomsstyrelsen. I betänkandet "Fritid på egna villkor" (SOU 2009:29) föreslogs ett bidragssystem för ungdomsorganisationer. Organisationerna ska vara fria från och obundna från staten och bidraget ska inte styra ändamål och inriktning och får ej strida mot demokratiska principer. Ungdomsstyrelsen och Centrum för idrottsforskning fick 2010 i uppdrag av regeringen att studera ungas kulturutövande och statens stöd till idrotten, med genusperspektiv, för att öka kunskapen om ungas kultur- och fritidsvanor.

Ekonomiska förutsättningar

Ekonomiska principer

Resursfördelning till fritid- och kulturverksamhet sker enligt anslag från sk "Barn- och ungdomspåsen" i Stockholms stad. Från "Barn- och ungdomspåsen" erhåller fritidsverksamheten en budget för kommande år i samband med stadsdelsnämndens beslut i Verksamhetsplanering.

Resursfördelningen (KF, Dnr 321-838/2004, 322-4006/2003 – resursfördelning) sker enligt tre principer, från "Barn och ungdomspåsen" fördelas 33,3 procent på följande tre variabler:

1. Andel barnfamiljer med låg inkomst (ensamstående <160 000 kr, sammanboende < 200 000 kr) av samtliga barnfamiljer uppdelade efter barnens åldersgrupp.

2. Andel barn till föräldrar 25- 64 år som båda har enbart förgymnasial utbildning.

3. Andel barn med utländskt födelseland eller där båda föräldrarna är utrikes födda

Kultur- och föreningsnyckeln utgår från antal invånare där särskild vikt ges till barn och utländska medborgare.

Med utgångspunkt från stadens resursfördelningssystem ovan beslutar varje stadsdelsnämnd om budget för fritidsverksamhet i samband med Verksamhetsplanering varje år. Budget utgår som anslag.

Upphandlande myndighet ska enligt gällande grundprinciper för affärsmässighet behandla alla utförare lika:

- likabehandling,
- icke-diskriminering,
- transparens och öppenhet,
- proportionalitet och
- ömsesidigt erkännande.

Personalens rättigheter skyddas i lag

Genom Sveriges medlemskap i EU har vi införlivat ”Övergångsdirektivet” i svensk lagstiftning. Detta har skett genom bl a förändringar i Lagen om anställningsskydd (LAS) och lag om medbestämmande i arbetslivet (MBL) m fl. Övergångsdirektivet säger att om verksamheten innefattar en överlåtelse av en ekonomisk enhet som behåller sin identitet även efter verksamhetsövergången, ska en arbetstagares rättigheter och skyldigheter enligt anställningsavtalet automatiskt gå över till förvärvaren av verksamheten. Arbetstagaren har rätt att avstå från att följa med.

Utföraren har samma skyldigheter att följa EU-direktiv och svensk lagstiftning avseende personalens rättigheter oavsett om verksamheten drivs i kommunal regi, på entreprenad eller som enskild verksamhet.

Övertagande utförare, oavsett om denne är i kommunal regi eller på entreprenad är enligt lag skyldiga att ta över samtliga fast anställda vid överlåtelse tillfället. De anställda har rätt att avstå från att följa med.

Stadsdelsnämnden svarar för uppkomna övertalighetskostnader i samband med överlåtelsen, 1- 20 månader beroende på arbetstagarens val av lösning.

Ansvar för verksamheten och dess kvalitet samt uppföljning av dessa åtaganden svarar stadsdelsnämnden för

Verksamhetens innehåll och kvalitet styrs av riktlinjer samt politiska beslut.

Verksamheten finansieras av offentliga medel.

Verksamhet i offentlig drift leds och följs upp av stadsdelsnämnden. Vid en entreprenadupphandling upphandlas verksamhetsdriften. Uppdraget till upphandlad entreprenör regleras i avtal, vars innehåll inte kan ändras under avtalstiden.

Stadsdelsnämnden har fullt ansvar för verksamheten även när den drivs av upphandlad entreprenör, vilket innebär att avtalad verksamhet och kvalitet ska följas upp liksom kommunalt driven verksamhet. Därutöver sker inspektioner och seriositetskontroller samt uppföljning av verksamhetsberättelse och bokslut.

Ansvar för att verksamheten och dess kvalitet följer lagar, riktlinjer och politiska beslut har stadsdelsnämnden oavsett utförare, dvs om verksamheten drivs i kommunal regi, på entreprenad eller som enskild verksamhet.

Fritidsverksamhet för barn och unga i Stockholms stad

Stockholms stad har sedan 1979 erbjudit fritidsverksamhet till barn och unga. Central förvaltning svarade tidigare för verksamheten och sedan 1997 ligger ansvaret på stadsdelsförvaltningarna.

Uppdrag i Kommunfullmäktiges budget för 2012

I stadens budget för 2012 anges att stadsdelsnämnderna ansvarar för att tillhandahålla fritidsverksamhet för barn och unga såsom öppen förskola och parklekar samt sommarkoloniverksamhet för barn i grundskola under sommaren.

Under 2012 ska Serviceförvaltningen genom Kontaktcenter ta över administrationen av stadens sommarkoloniverksamhet för barn i grundskolan.

Stadsdelsnämnderna har under 2011 haft i uppdrag att hitta nya samarbetsformer för att bilda "Kompetenscentrum". Syftet är att inom områden med få medarbetare och med hög grad av specialisering öka möjligheter till kunskaps- metod och kvalitetsutveckling. Områden som definierats som aktuella är flera, bl a fritidsgårdar och ferieverksamhet omfattas av detta. Stadsdelsnämnderna har fått i uppdrag att 2012, inom olika regioner starta upp dessa samarbeten. Samtidigt uppdras till stadsdelsnämnderna att:

- I samverkan med lokalt föreningsliv och andra aktörer erbjuda en mångfald av verksamheter
- Fritidsgårdar fyller en viktig funktion som mötesplats för unga på lov, helger och kvällar.
- Det ska erbjudas en mångfald av olika verksamheter under sommartid, där sommarkoloniverksamhet är en del. Andra viktiga verksamheter är dagkollo, idrottsskolor mm. Det samarbete som idag sker med frivilligorganisationerna kring denna verksamhet ska utvecklas.

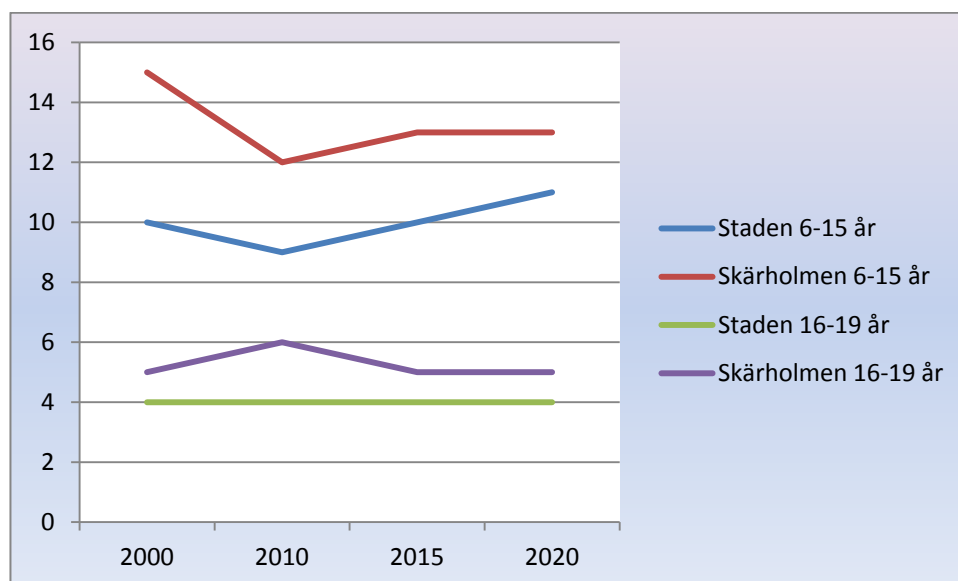
Avseende parklekar påtalar kommunfullmäktige deras viktiga roll för många barn och uppmanar till ökat nyttjande av lokalerna under längre tid varje dag, samt uttrycker att driften av parklekar kan erbjudas utomstående entreprenörer.

Efterfrågan av Fritidsverksamhet för barn och unga i staden

En stor del av kultur- och fritidsutbudet ombesörjs av ideella krafter samt privata aktörer, familjer köper fritidsaktiviteter till sina barn och unga, utförda av ideella organisationer, förbund och företag.

Nedan redovisas utvecklingsprognos avseende de åldrar som kan tänkas efterfråga samt erhålla fritidsutbud i staden.

Andel (%) 6-15-åringar och 16-19-åringar av total befolkning i staden och Skärholmen, åren 2000, 2010, 2015 och 2020

Kommentar:

I staden prognostiseras en befolkningsökning om ca 19% i åldrarna 6-15 år, i Skärholmen en ökning av ca 7% mellan åren 2010-2020.

I staden prognostiseras en befolkningsminskning om ca 7 % i åldersgrupperna 16-19 år, i Skärholmen en minskning av ca 10% mellan åren 2010-2020.

Utbud av Fritidsverksamhet för barn och unga i staden

Staden erbjuder fritid för barn och unga i olika verksamhetsformer: Öppen förskola, parklek, kvartersgård, fritidsgård, ungdomsgård, träffpunkter, och mötesplatser.

Stadsdelsnämnden svarar för alla verksamhet även den som är upphandlad. I stadens 14 stadsdelsförvaltningar sker verksamhetsdriften av både stadsdelen

själva och av upphandlade entreprenörer. Hur stor andel som är upphandlad respektive i egen regi är svårt att uppskatta. Nedan redogörs för stadsdelarnas driftsformer:

Rinkeby-Kista: Rinkeby-Kista sdn har fyra ungdomsgårdar för ungdomar 13 – 15 år, varav tre i egen regi och en upphandlad ungdomsgård (Bromma KFUM-KFUK). Där erbjuds två Träffpunkter för äldre ungdomar, 16 – 24, i Ungdomens Hus och Reactor – bägge drivs i egen regi.

Spånga-Tensta: Spånga-Tensta sdn har upphandlat nästan all fritidsverksamhet. Endast parklekarna och fältenheten är kvar. Parklekarna kommer läggas in i Aktivitetsplanen 2012. Företaget Ad Acta Fritid AB har ett avtal (gamla medarbetare som knoppat av och startat eget. Stadsmissionen har det andra avtalet.

Hässelby-Vällingby: Delar av fritidsverksamheterna i Hässelby-Vällingby har varit upphandlad sedan 1993, och från 2001 resterande delar. Hässelby-Vällingby erbjuder 8 st parklekar som är bemannade för öppen verksamhet, mellanstadieklubb och LSS/korttidtillsyn, 6 fritidsgårdar varav en för unga med funktionsnedsättning, tre traditionella fältassistenter som utgår från fritidsverksamheterna och fyra bemannade strandbad sommartid. Stadsdelsförvaltningen och entreprenörerna samverkar mycket med föreningsliv, skola, frivilligorganisationer m fl kring olika arrangemang såsom festivaler m.m. Stadsdelsförvaltningen har en samordnings- och kontrollfunktion på ca 50% för fritidsverksamheten.

Bromma: Bromma sdn bedriver all fritidsverksamhet för barn och unga i egen regi, ingen verksamhet är upphandlad.

Kungsholmen: Kungsholmens sdn bedriver fritidsverksamheten för barn och unga i egen regi och har ej för avsikt att upphandla den. I Kungsholmens sdf finns en föräldradriven parklek/fritidsgård som får ekonomiskt stöd.

Norrmalm: Norrmalms sdn har 2 parklekar och 1 öppen förskola upphandlade fr o m 2011. I stadsdelen drivs en fritidsgård egen regi därutöver ges bidrag till en ideell förening Arena Accent och Stiftelsen Birkagården som erbjuder fritids- och kulturverksamhet. Stadsdelen har samarbete med biblioteket avseende kulturverksamhet för barn och unga.

Östermalm: Östermalms fritidsverksamhet för barn och ungdom omfattar tre parklekar, två ungdomscaféer, en fritidsgård, fältverksamhet med fyra fältassistenter, alkohol och drogprevention, samt sommarkollo. Fritidsverksamheten för barn och unga drivs i huvudsak i kommunal regi. Parkleken i Gustav Adolfsparken drivs på entreprenad.

Södermalm: Södermalms sdn har två fritidsverksamheter i egen regi och en på entreprenad.

Enskede-Årsta-Vantör: Budget för fritid och kultur i Enskede-Årsta-Vantörs sdn uppgår till cirka 40 miljoner, varav cirka 25%, är upphandlad verksamhet, på 4 avtal. De fyra avtalen som är upphandlade är:

- Fritidsområde 1 – fritidsgård
- Fritidsområde 2 – fritidsgård och parklek
- Rågdalens parklek – parklek
- Svedmyrabadet – badanläggning för personer med funktionsnedsättning som vi driver för hela staden
- Konsumentvägledning

Flera av avtalen har nyligen förlängts.

Fritidsområde 3 och 4 är inte upphandlade och inte heller fältassistenter och föreningsbidrag. Sommargårdsverksamhet/kollo och kulturbidrag sker i egen regi.

Skarpnäck: Skarpnäcks sdn har ingen upphandlad fritidsverksamhet. Skarpnäck ingår i ett projekt "Skarpnäckslyftet" där fritidsverksamhet för barn och unga ingår.

Farsta: Farsta sdn har för närvarande ingen upphandlad verksamhet vad gäller fritid för barn och unga. Oklart hur planerna ser ut inför 2012-2013.

Den senaste upphandlingen som nämnden genomförde – hösten 2008, avsåg fritidsgården Träffpunkt Tuben –, avbröts pga att inget anbud inkom. Därefter har ingen upphandling genomförts.

Älvsjö: Älvsjö sdn har ingen upphandlad fritidsverksamhet.

Hägersten-Liljeholmen: Hägersten-Liljeholmen sdn har upphandlat parklekar och fritidsgårdar. Gröndals ungdomscafé är den enda verksamheten som är kvar i egen regi.

Slutsatser

Fritidsverksamheterna ser olika ut i stadsdelarna och omfattar ofta både fritidsverksamhet och kulturverksamhet som finansieras av "barn- och ungdomspåsen". Några stadsdelar erbjuder fritidsverksamhet helt i egen regi, de flesta erbjuder en kombination av egen regi, upphandlad drift och ideell föreningsdrift, några erbjuder enbart upphandlad fritidsverksamhet.

Sammanfattningsvis förmedlas goda erfarenheter av upphandlade verksamheter. De upphandlade verksamheter som fungerar bäst är de företag som drivs av personer som tidigare arbetat inom fritidsverksamheten och startat egna företag. Man framhåller vikten av förbättringar av stadsdelsnämndens kravställandet vid upphandlingarna och behov av en bättre uppföljning av verksamhet och avtal.

Forskning och uppföljning

Det finns och pågår forskning, statlig och kommunal, kring barn och ungas fritid. Nämnden föreslås ta hänsyn till resultat och analyser från de olika rapporterna i det fall nämnden fattar beslut om att upphandla fritidsverksamheten i Skärholmen.

Fritidsverksamhet för barn och unga i Skärholmen

Fritidsverksamheten i Skärholmen – en historieberövning

I Skärholmen fanns i början av 1990-talet en fritidsgård i varje stadsdel vars huvudman var fritidsnämnden. I början på 1990-talet lades fritidsgårdarna i Sättra och Vårberg ner och träffpunkterna Kulan i Sättra och Vårgården i Vårberg tillkom i stället. Två fritidsgårdar erbjöds i Bredäng och Skärholmen.

Parklekar har erbjudits i Bredäng, Skärholmen och Vårberg, samt ideella trivsel-föreningen Kulan i Sättra. I Vårberg fanns en kombinerad parklek/mellanstadie- och fritidsverksamhet med kvällsöppet vissa kvällar för ungdomar.

Skärholmens fritidsgård drevs som entreprenad av Studieförbundet tom juli 2004, Bredängs fritidsgård drevs av rektor för Bredängsskolan tom juni 2005. I Sättra drev föreningen "Sättraträffen" vissa fritidsaktiviteter med viss finansiering från stadsdelen fram till att mötesplatsen i skolan färdigställdes.

2004 hölls ett "Framtidsscenario för Skärholmen" där 140 medborgare i olika åldrar deltog. Den inspirerades av journalisten Petter Beckmans "Framtidshistoria 2020" baserad på intervjuer med skärholmsbor. Vid mötet för Framtidsscenario tog ett handlingsprogram fram där inflytande, mötesplatser och ungdomsfrågor var centrala teman för det framtida arbetet.

Under januari 2005 genomförde fältassistenter en demokratiutbildning av ungdomar i Skärholmen och bildande av ett ungdomsråd, URIS. Samtidigt presenterades ett förslag på utveckling av fritidsverksamheten för unga i Skärholmen med utgångspunkt från dialoger med elevråd och gårdsråd samt synpunkter från framtidsscenario. Ungdomarna uttryckte önskemål om mötesplatser och ett Ungdomens Hus.

Våren 2005 beslutade stadsdelsnämnden om en inriktning för fritidsverksamheten i Skärholmen innebärande att det ska finnas en mötesplats i varje stadsdelsområde, Bredäng, Sättra, Skärholmen och Vårberg, därutöver skulle ett Ungdomens hus lokaliseras i centrala Skärholmen. Parklekar skulle erbjudas barn/unga mellan 7-15 år som skulle nyttjas till öppen förskola på dagtid, parklekar på eftermiddagar och till mötesplats/träffpunkter en kväll/vecka i Bredäng och Vårberg samt hyras ut till föreningsliv. Dessa verksamheter tillsammans med parklekarna skulle ingå i en gemensam fritidsorganisation. Uppbyggnaden av Ungdomens Hus skulle ske tillsammans med ungdomarna.

Stadsdelsnämnden beslutade i januari 2006 att bygga *Ungdomens Hus* för åldrarna 15-19 år. Projektet finansierades med stadsdelsförnyelsepengar och uppgick till ca 4,5 mkr. Invigning skedde september 2006.

Verksamhet och inriktning i Ungdomens Hus utarbetades i en demokratisk process av ungdomar från ungdomsrådet URIS, unga som deltog i EU-projektet "Poseidon" (som omfattade demokratiskt utvecklingsarbete i förortsområden), elevråd och elevgrupper vid stadsdelens högstadieskolor samt ungdomar som besökte Bredängs fritidsgård. En arbetsgrupp om ca 100 personer, bestående av ungdomar från samtliga fyra stadsdelsområden, pojkar och flickor, deltog i en demokratisk process i utformandet av verksamheten. Ungdomens Hus uppdrogs att samverka med det lokala kultur- och föreningslivet.

Föreståndartjänsterna togs bort till förmån för en sammanhållande enhetschef med personal- och budgetansvar. Chefen för fritidsenheten uppdrogs att fungera som en nätverkssamordnare med ansvar för en sammanhållen fritid med personal- och verksamhetsutveckling liksom övergripande planering av gemensamma aktiviteter. Chefen skulle ha ett "helikopterperspektiv" med ansvar för fortbildning och skapa förutsättningar för att optimera samverkan med skolorna, vilket innebar att upparbeta en fungerande samverkan med mellanstadieverksamhet/fritidsklubbar och rektorerna vid skolorna.

En gemensam värdegrund, samsyn på ungdomarna och ett gemensamt förhållningssätt skulle prägla verksamheten, gemensamma åtaganden skulle gälla all fritidsverksamhet.

I fritidsverksamheten skulle kombinationstjänster finnas med möjlighet att arbeta vid samtliga fritidsverksamheter, detta i syfte att öka samverkan och samsyn samt kontinuitet inom fritidsverksamheten för barn och unga.

Verksamheten organiserades i en gemensam organisation omfattande alla verksamheter för barn- och ungdomar; förskola, skolbarnsomsorg, skola, fritid, och individ – och familj med en gemensam barn- och ungdomschef.

Kommunfullmäktige beslutade att centralisera alla skolorna och skolbarnsomsorgen under utbildningsnämnden fr o m 1 juli 2007. Med anledning av detta organiserades förskola och fritid under en gemensam verksamhetschef att gälla fr o m september 2007. Socialtjänstens barn- och ungdomsverksamheter och resursenheten organiserades i en egen verksamhet, där fältassistenter ingick.

Fr o m 18/9 2009 överfördes ansvaret för "Lotsfunktionen" inom Ungdomsrådet i Skärholmen, URIS, från fältassistenter till fritidsenheten. Pga olika faktorer (de

tidigare deltagande ungdomarna var nu äldre, personalförändringar, centralisering av skolorna mm) hade URIS upplösts.

Avsikten var att ha två representanter från gårdsråden + 2 elever från elevråden till ett nytt Ungdomsråd, men efter skolornas centralisering var det svårt att gemensamt organisera ett ungdomsråd. En pågår en mobilisering av elevråd och gårdsråd med hjälp av en konsult från Sveriges ungdomsråd, för att organisera ett Ungdomsråd i stadsdelen.

Stadsdelsnämndens beslutade 2010 att inrätta ett föreningsnätverk tillsammans med barn- och ungdomsföreningar, där fritidsenheten är sammankallande: JKS basket, Sättra SK, IFK Stockholm, Swedish Mektap och preventionssamordnare ingår. En föreningsansvarig person om 25% anställdes samt en utvecklingssekreterare med uppdrag att tydliggöra det personliga bemötandet, öka delaktigheten bland ungdomar, utveckla aktiviteter och delaktighet för flickor och funktionsnedsatta unga, samt utveckla metoder för att arbeta med unga i riskzonen.

Stadsdelsnämndens uppdrag till fritidsverksamheten, 2005 – nu gällande

- Det ska finnas lokala mötesplatser/träffpunkter i alla fyra stadsdelsområden, och en central mötesplats Ungdomens hus i Skärholmen.
- Samtliga av stadsdelens fritidsverksamheter ska erbjuda en trygg miljö som inbjuder till delaktighet, integration och förutsättningar för ett positivt identitetsskapande.
- Åldersadekvata fritidsaktiviteter ska skapas för en bredare grupp av stadsdelens barn och ungdomar.
- Ungdomar ska ges möjlighet att påverka innehållet i verksamheterna.
- Utifrån en helhetssyn på ungdomarna och regelbunden kompetensutveckling ska en gemensam värdegrund utformas i personalgruppen.
- Personalens erfarenhet och kompetens ska tas tillvara i en bra arbetsmiljö.
- Samverkan ska ske med andra verksamheter som arbetar med ungdomar i området.

Det ska finnas en *mötesplats* i varje stadsdelsområde för barn/unga i åldrarna 12-16 år, kopplade till skolan. Där ska åldersadekvata fritidsverksamheter riktas till en bredare grupp av barn och ungdomar för att fånga upp de yngre åldergrupperna. Rektor svarar för det dagliga arbetet med bemanning och verksamhet. Mötesplatserna öppnade hösten 2006.

Parklekar ska erbjudas barn/unga mellan 7-15 år. Parklekarna ska nyttjas till öppen förskola på dagtid, parklekar på eftermiddagar och till mötesplats/Träffpunkter en kväll/vecka i Bredäng och Vårberg samt hyras ut till föreningsliv. Fördelen med detta är att barn och unga blir trygga då de känner väl till den personal som arbetar vid både eftermiddags- som kvällsverksamheterna.

Vid *Ungdomens Hus*, "2:a Hemmet" ska verksamheten riktas mot gymnasieungdomar, åldrarna 15-19 år och innehåller riktade utbud till olika målgrupper under veckan (tjejjer, funktionsnedsatta personer, unga föräldrar med barn m fl) samt öppna verksamheter för alla. Två dagar/vecka är särskilt högstadieungdomar välkomna. Vid "2:a Hemmet" erbjuds verksamhet veckans alla dagar. Lokalerna nyttjas under dagtid av föreningar m fl.

Övriga uppdrag:

- Kulturverksamhet för ungdomar, "Kultur i ögonhöjd"
- Samarbetspartner till lokala föreningslivet och aktörer som erbjuder verksamhet till barn och unga.
- Administration av sommargårdsverksamhet (kollo).
- Samordna och utföra lovverksamhet i Skärholmen.
- Administration av lokaluthyrning till föreningar och organisationer. De lokaler som är aktuella för uthyrning är: 2:a hemmet och öppna parker (Kulan, Ekholmen, Ängen, Vårgården).
- Bilda ett ungdomsråd, som tillsammans med nämnden ska utgöra ett forum för ungdomspolitiska frågor i Skärholmen och närmiljön och utveckla Skärholmens ungdomspolitiska policy.

Fritidsverksamhet i Skärholmens stadsdelsförvaltning

Fritidsverksamhet för barn och unga i Skärholmen erbjuder 9 egna fritidsverksamheter till alla barn och unga i åldern 12-19 år, vid:

- 3 parklekar 7-14 år, (Ekholmen, Ängen och Vårgården)
- 2 Träffpunkter för äldre ungdomar i Bredäng och Vårberg, varav en drivs i samverkan med Elimkyrkan
- 4 Mötesplatser 11-15 år; Söderholmsskolan, Bredängsskolan, Lillholmsskolan och Sätmaskolan.
- 2:a Hemmet för unga i åldern 11-19 år.

Öppethållandet för barn och unga är ca 143 tim (vecka, varav 110 tim riktas främst till barn och yngre unga, 26 timmar vänder sig till i huvudsak äldre unga).

17 timmar riktas till särskilda målgrupper (unga föräldrar, personer med funktionsnedsättning, flickor m fl).

Statistik, 2010

Verksamhet	Antal besökare/kväll	Varav flickor	Antal personer med funktionsnedsättning som deltog i riktade verksamheter/verksamhet
2:a Hemmet	64	40%	28
Mötesplatserna:			
Bredäng	28	36%	
Sätra	31	30%	
Lilla hemmet	28	21%	
Söderholm	31	40%	

Fritidsenheten har under 2011 samverkat med föreningar, organisationer och nätverk, kontinuerligt med vissa och kring enskilda arrangemang med flera, i en omfattning om ca 30 sammanhang.

Sommar- och Lovverksamhet

Stadsdelsnämnden har givit särskilt uppdrag att anordna sommar- och lovverksamhet. Program tas fram i samverkan med bl a föreningarna i området. Genom att bedriva helårsverksamhet ökar kvaliteten och kontinuiteten mellan barn/unga och personal.

Sommargårdsverksamhet, sk "Kollo"

Stockholms stad upphandlar sommargårdsverksamhet, som intresserade familjer därefter anmäler sina barn/unga till varje sommar. Fritidsenheten har administrerat kolloverksamheten samt utövat tillsyn på de sommargårdar staden upphandlat.

Administration av lokaluthyrning till föreningar och organisationer

Fritidsenheten svarar för att administrera lokaluthyrning till föreningar och organisationer enligt särskilda riktlinjer. De lokaler som är aktuella för uthyrning är: 2:a hemmet och öppna förskolor/parker (Kulan, Ekholmen, Ängen, och Vårgården).

Cirka 42 föreningar, organisationer och enskilda har hyrt lokaler vid 2:a Hemmet under 2011.

Fritidsverksamhet för barn och unga i Skärholmen, i stadsdelsnämndens regi omfattar:

- 3 parklekar 7-14 år
- 2 Träffpunkter för äldre ungdomar
- 4 Mötesplatser 11-15 år
- 2:a Hemmet för unga i åldern 11-19 år.
- Sommar- och lovverksamhet
- Administration och tillsyn av sommargårdsverksamhet
- Administration av lokaluthyrning till föreningar och organisationer

Resurser

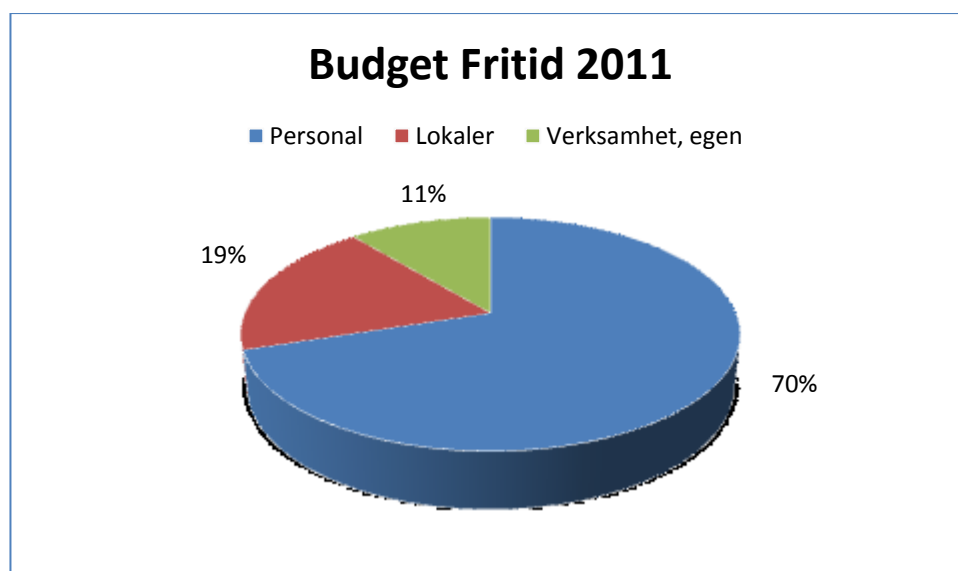
Ekonomi

Stadens utbud är kostnadsfria och öppna för alla att ta del av.

Små intäkter till självkostnadspris tas ut vid försäljning i Caféverksamhet och discontointäkter, som går direkt tillbaka till verksamheten.

Ekonomi vid Fritidsverksamhet för barn och unga (mkr)

<i>Tkr</i>	<i>Bokslut 2010</i>	<i>Budget 2011</i>	<i>Budget 2012</i>
<i>Kostnader</i>	<i>12,8</i>	<i>12,9</i>	<i>13,4</i>

Utföraren svarar för ekonomin (exklusive hyrorna) oavsett om verksamheten drivs i kommunal regi, på entreprenad eller som enskild verksamhet. Redovisar utföraren ett underskott eller ett överskott bärs detta av utföraren.

Personal och mångfald

Personalkostnaderna uppgår till 70% av de totala kostnaderna.

Ledning: Den samlade verksamheten vid Fritidsverksamhet för barn och unga leds av en enhetschef, och 1 biträdande enhetschef.

Fast anställda: 31 personer är fast anställda omräknat till 21,5 heltid.

Medelålder: 36 år.

Åldersspann: 21-64 år

Kön: 48% kvinnor, 52% män.

Etnicitet: 62% har annan etnisk bakgrund än svensk.

Språk: Ca 10 språk

Utbildningsgrad: 83% har någon form av utbildning efter gymnasiet, varav 48,3% har högskoleutbildning (tre på magisternivå och en doktor). 34,5% har utbildning från folkhögskolor t ex fritidsledarutbildning, 10,5% har endast gymnasieutbildning, 7% har endast grundskoleutbildning.

Arbetstid: 41% har någon form av kombinationstjänst i verksamheterna.

Sjukfrånvaro: ca 4,8% under 2011.

Sammanfattningsvis kan konstateras att personalgruppen vid Fritidsverksamheten har en hög utbildningsnivå, jämn könsfördelning och mångfald i språk och etnicitet.

Utföraren svarar för kostnader för personalkapaciteten i verksamheten oavsett om verksamheten drivs i kommunal regi, på entreprenad eller som enskild verksamhet.

Lokaler

Lokalkostnaderna uppgår till ca 19% av fritidens totala kostnader.

Fastighetsägarna för fritidsverksamhet i Skärholmens stadsdelsförvaltning är:

2:a Hemmet: Savanna, sdf har 1:a handskontrakt

Mötesplatserna: SISAB, sdf hyr i andra hand

Parklekar: gatu- och fastighetskontoret, sdf har 1:a handskontrakt

Hyresförhållanden vid upphandling av verksamhet

En enskilt driven verksamheten kan ha tillträde till lokaler på olika sätt:

- Hyra direkt i 1:a hand av fastighetsägaren, som kan vara privat eller kommunalt bolag eller nämnd.
- Hyra i 2:a hand av en nämnd.

- Vederlagsfritt tillträde till lokalen som nämnd hyr eller äger, i den utsträckning uppdraget kräver det. Upphandlingen avser enbart verksamhetsdrift, ej lokalthyrning.

Vid andrahandsuthyrning och vederlagsfritt tillträde ska fastighetsägarens skriftliga tillstånd inhämtas innan lokalerna tas i anspråk. Ges entreprenören den tillgång till fastigheten som krävs med hänsyn till uppdraget utan att hyreskontrakt upprättas ska det i förutsättningarna för entreprenaddriften framgå att:

- Lokalerna ska disponeras till verksamhet för brukarna.
- Nämnden disponerar alla areor, med undantag enligt punkten ovan, medan entreprenören vederlagsfritt ges tillgång till de ytor som uppdraget kräver.
- I avtalet ska anges att parterna är överens om att det inte är ett hyresavtal och att det därför inte föreligger någon besittningsrätt för entreprenören. Detta verifieras med en blankett rörande entreprenörens avstående av besittningsskydd.

Det får inte föreligga någon dold ersättning eller avräkning för entreprenörens tillgång till lokalerna.

Avtal kring lokalnyttjandet/hyresförhållandena ska alltid upprättas. I avtal ska regleras frågor om besittningsrätt, arbetsmiljöansvar, kostnader för el, ansvar för larm, felanmälan etc.

Vid upphandling kan lokalfrågorna regleras på olika sätt beroende på verksamhet och fastighetsägare. Stadsdelsnämnden har att följa stadens riktlinjer och rådgöra med juridiska avdelningen i staden i varje enskilt fall. I detta fall bör stadsdelsförvaltningen svara för lokalerna .

Ledning och administration

Vid en upphandling övergår ledning och administration till utföraren. Stadsdelsförvaltningen uppdrag övergår till uppföljningsarbete av avtalet.

Utföraren svarar för ledning och administration oavsett om verksamheten drivs i kommunal regi, på entreprenad eller som enskild verksamhet.

Risk- och väsentlighetsanalys - väsentliga värden att beakta inför beslut om en eventuell upphandling av fritid för barn och unga i Skärholmen

Skärholmens stadsdelsnämnd har under många år *satsat på unga medborgare i Skärholmen*, bl a genom att investera och utveckla fritidsverksamheten. En utgångspunkt har varit att involvera barn och unga i en demokratisk process för att gemensamt skapa en konstruktiv fritid i Skärholmen. Kravet på ungdomars inflytande och delaktighet realiserar genom "gårdsråd" vid mötesplatserna och 2:a Hemmet.

Stadsdelsnämnden har betonat *vikten av tillgänglighet*, d v s att alla unga, flickor, personer med funktionsnedsättning och personer med olika bakgrunder ska skapa och delta i särskilda och gemensamma fritidsaktiviteter. Åldergränser finns för särskilda aktiviteter för att skapa trygghet och attrahera fler målgrupper till verksamheterna. Helårsverksamhet med anordnande av rikt utbud av sommar- och lovverksamhet är viktigt för unga och skapar en trygg och rolig fritid med kontinuitet i Skärholmen.

Under många år har stadsdelsnämnden utvecklat *ett gott samarbete* mellan stadsdelsförvaltningens olika verksamheter (fritid, socialtjänst, förebyggare, fältassistenter, förskola) och ungdomsmottagningen (SLL), polis, kyrkan, andra kommuner, kyrkan m fl, för att stärka det professionella nätverket kring barn, unga och familjer i Skärholmen i syfte att skapa en trygg plats att bo, leva och verka i.

Stadsdelsnämnden har eftersträvat en *hög utbildningsnivå* bland de anställda.

Ovanstående värden är *väsentliga* att beakta i samband med en eventuell upphandling för att undvika *risken* av ett avbrott i stadsdelens tradition, utveckling och ambition av bra fritid för barn och unga i Skärholmen. En frekvent avtalsuppföljning för att skapa en affärsmässig god relation med entreprenören, lösa uppkomna frågor snabbt samt säkerställa att efterfrågad verksamhet till hög kvalitet ges till barn och unga i Skärholmen enligt nämndens krav är angelägen. Stadsdelsförvaltningen har ett system och rutiner för avtalsuppföljning.

Inför en eventuell upphandling är det angeläget att ta ställning till *"paketering"* d v s vilka fritidsverksamheter som ska vara föremål för upphandling. *Avtalstiden* är en annan viktig fråga, då goda förutsättningar för att ta över en verksamhet och ha möjlighet att utveckla den vidare enligt stadsdelsnämndens uppdrag bör skapas.

Det privata *utbudet* av fritidsverksamhet i den utformning kommunerna erbjuder varierar. Aktörer som presenterats är bl a KFUM/KFUK, Stadsmissionen, Unga Örnar, Fryshuset och företag som startats av kommunens fd anställda som "knoppat av" och startat eget.

Lagen om Offentlig Upphandling reglerar all offentlig upphandling. När anbud inkommit sker en anbudsutvärdering i flera steg;

- att alla efterfrågade uppgifter och handlingar inkommit,
- leverantörsprövning (seriositet, ekonomi, skatt mm),
- referenser,
- samt att anbudsgivaren svarat på efterfrågade krav och kvaliteter.

Motsvarar inte inkomna anbud nämndens efterfrågade krav kan upphandlingen avbrytas och nämnden ställs då inför frågan om att fortsätta bedriva fritidsverksamhet i egen regi eller genomföra en ny upphandling.